

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105

www.parlament.md

04 mai 2014

BJ nr. 47

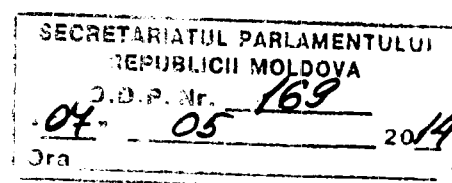
Biroului Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și a art.47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de Lege privind completarea anexei la Legea nr.166 din 11 iulie 2012 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020”.

Anexă: - proiectul legii – 6 file
- nota informativă – 1 filă

Deputați în Parlament

Ion Balan
A. Cimbriciuc
L. Pelrhouer
V. Stelb
An. Spasche

Lege
privind completarea anexei la Legea nr.166 din 11 iulie 2012 pentru
aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020”

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Articol unic. – Anexa la Legea nr.166 din 11 iulie 2012 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020” (Publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 245-247, art: 791) se completează după cum urmează:

1. La titlu “VIZIUNEA STRATEGICĂ DE DEZVOLTARE A REPUBLICII MOLDOVA CARACTERISTICILE CREȘTERII ECONOMICE ACTUALE”, ultimul aliniat, după cuvintele “ Domenii precum sănătate, cultură, protecție socială” se completează cu cuvintele “ agricultură și dezvoltare rurală”

2. La titlu “PRIORITĂȚI DE DEZVOLTARE” după pct.7) se completează cu pct.8) cu următorul cuprins:

“ 8) Creșterea competitivității produselor agroalimentare și dezvoltarea rurală durabilă “.

3. După titlu “ JUSTIȚIE: RESPONSABILĂ ȘI INCORUPTIBILĂ” se completează cu un nou titlu, cu următorul cuprins:

“ AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ: COMPETITIVITATEA PRODUSELOR AGROALIMENTARE ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ DURABILĂ

Analiza situației

Agricultura și industria alimentară ocupă al doilea loc, după sectorul de servicii, ca pondere în Produsul Intern Brut (PIB) și primul privind contribuția la creșterea economică, aceasta constituind aproximativ 37%. Creșterea consumului de produse agroalimentare de calitate pe plan mondial, deschide perspective excelente pentru sectorul agricol autohton de a crește contribuția sa pentru dezvoltarea sectoarelor adiacente precum sectorul bancar sau protecția socială. Din experiența anilor precedenți putem constata că Moldova poate oferi produse agroalimentare calitative, cu valoare adăugată înaltă, la un preț accesibil.

Menținerea unui nivel de trai decent a populației și a capacității de ocupare a forței de muncă în localitățile rurale și îmbunătățirea calității vieții rurale trebuie să fie una din principalele priorități ale guvernului Republicii Moldova. În acest proces, rolul central va reveni viabilității sectorului agricol și alimentar, consolidării economiei locale și comunităților locale din mediul rural, dezvoltării satelor și a gospodăriilor țărănești. Pentru a crea condiții favorabile de trai într-un mediu rural este nevoie de o politică consecventă și cuprinzătoare de dezvoltare rurală și agricolă. Considerăm că zonele rurale ale Republicii Moldova se vor reface, păstrându-și, totodată, tradițiile și valorile, iar agricultura diversificată a țării

noastre va produce alimente sănătoase, protejând peisajul natural și oferind oportunități decente de muncă. Drept urmare, tot mai mulți tineri vor alege mediul rural pentru trai și muncă.

În contextul oportunităților naționale și regionale de dezvoltare a sectorului agricol este necesară prioritizarea resurselor pentru sector în modul în care acestea pot fi axate pe stimularea producerii bunurilor cu valoare adăugată înaltă, precum și a re tehnologizării fermelor existente.

Mediul macroeconomic al Republicii Moldova este unul asemănător cu cel al țărilor est-europene, dar diferit de cel al noilor state-membre ale UE și a statelor devenite membre ale UE după 2004. Dacă reprezentăm cota valorii adăugate brute a agriculturii în PIB-ul regiunii, devine evident că agricultura joacă un rol vital în economiile est-europene, contribuind în medie cu 10% din PIB în 2010. Rolul agriculturii în PIB a scăzut în toate țările est-europene, cu o medie de 10% în ultimul deceniu. În această privință e important de remarcat decalajul între diferite zone ale Europei - contribuția agriculturii la PIB a fost de 10 % în Europa de Est, 4% în noile state membre și 2% în UE-15 în 2010.

Producția agricolă denotă o creștere lentă și instabilă, determinată de factori externi (condiții climatice, prețul la input-urile de bază). Una dintre cauzele principale este dependența agriculturii de condițiile climatice - seceta a devenit destul de comună în ultimii ani. Producția vegetală, de exemplu, pare deosebit de vulnerabilă la stresurile climatice: ani de secetă severă din Republica Moldova (2003, 2007, 2009 și 2012) au avut un efect dezastruos asupra majorității culturilor. Instabilitatea ridicată a producției agricole este o reflectare a instrumentelor slab dezvoltate de diminuare a riscurilor legate de condițiile climatice, inclusiv accesul insuficient la irigare, nivelul scăzut de aplicare a tehnologiilor agricole moderne (cum ar fi soiuri rezistente la secetă, instrumente de protecție anti-grindină) și lipsa unor sisteme de asigurare inovatoare în agricultură (cum ar fi programe de asigurare bazate pe indici pentru riscuri meteorologice). Un alt motiv ce duce la încetinirea producției agricole este legat de crizele economice, prețurile la input-uri (de exemplu, fertilizanți, combustibil, mașini), cauzând vremuri dificile pentru producătorii agricoli.

Rentabilitatea scăzută a sectorului agricol este determinată de mai mulți factori printre care se numără degradarea solului și poziția dominantă a culturilor cu valoare redusă în producția agricolă în detrimentul culturilor cu valoare înaltă. O parte semnificativă a producției agricole (90 %) este reprezentată de 7 produse: cereale, struguri, legume, fructe, carne de porcine, lapte și păsări de curte. Este evident, că cerealele (inclusiv grâu, orz, porumb și floarea soarelui) sunt lideri datorită ponderii mari de teren arabil - aproape 70 % din suprafața totală însămânțată. Motivele de concentrare asupra producției de cereale includ mecanizarea pe scară largă, cerințe de capital relativ reduse, intensitatea muncii limitată, piețe de încredere și oportunități de profit, precum și necesitatea limitată de irigare - toate acestea indică că întreprinderile agricole mari reprezintă forma dominantă de organizare. Totuși, agricultura Moldovei nu crește produse cu

valoare adăugată mare, cauză fiind cerințe sporite de investiții, potențial și disponibilitate de irigare limitate, precum și cerințe stricte de siguranță a alimentelor.

Situația descrisă din agricultură are un impact direct asupra nivelului de trai din spațiul rural, forța de muncă din sector fiind preponderent din sate. Actualmente, zonele rurale duc lipsă de resursele și capacitățile necesare pentru creșterea nivelului de trai ale populației. Insuficiența facilităților de procesare, tehnologie și producția agricolă neconsolidată diminuează veniturile populației antrenate în agricultură (figura 3). Migrația intensivă și creșterea șomajului la sate constituie o consecință și totodată o cauză a existenței unei agriculturi de subzistență în spațiul rural. În acest sens, politicile de stimulare a activităților agricole și non-agricole în spațiul rural vor contribui decisiv la diminuarea fenomenelor de migrație și șomajului.

Viziunea strategică

Republica Moldova își propune creșterea competitivității produselor agricole moldovenești la nivelul comparabil a produselor fabricate în UE. Aceasta va permite utilizarea avantajelor și oportunităților derivate din prevederile Acordului de Comerț Liber Aprofundat și Comprehensiv (DCFTA). Creșterea competitivității produselor agricole poate avea loc doar în condițiile unei productivități constante, adoptarea noilor tehnologii, dezvoltarea durabilă a zonelor rurale și calitatea înaltă a produselor propuse consumatorului. Toți acești indicatori pot fi atinși în condițiile unei finanțări continue a sectorului prin intermediul subvențiilor și fondurilor de asistență externă, inclusiv fondurile UE preconizate pentru sector. Pentru utilizarea eficientă a fondurilor de finanțare pentru agricultură, Guvernul va continua să dispună de instrumentul creat în 2010 și anume Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură. Pe parcursul ultimilor ani, s-a demonstrat transparența și eficiența acestui mecanism în finanțarea directă a fermierilor și activităților agricole ale acestora.

Politicile implementate în sector vor avea următoarele scopuri strategice.

Producție agricolă diversificată cu valoare adăugată înaltă: sporirea viabilității economiei agricole și alimentare, îmbunătățirea pozițiilor lor pe piață, dezvoltarea sectorului zootehnic; facilitarea răspîndirii fermelor care folosesc resurse biologice autohtone și locale, mai exact a fermelor ecologice, care asigură prezervarea peisajului și a resurselor; creșterea ratei de ocupare a forței de muncă în sectorul respectiv; consolidarea structurilor și activităților agricole care generează locuri de muncă, consolidarea proprietății funciare, stimularea cooperării la nivel local prin intermediul susținerii grupului de producători în domeniul agricol și alimentar.

Securitatea și siguranța alimentară: o producție agricolă și alimentară durabilă și favorabilă mediului ambiant, bazată pe materie primă locală, din care să rezulte alimente cu valoarea adăugată înaltă de calitate și diversificate, suficiente și pentru

necesitățile de export; sporirea prezenței pe piața internă și externă prin obținerea unei valori adăugate mai mari în baza capacităților de producție alimentară ale țării, creșterea prestigiului produselor moldovenești, transformarea brandului Moldovenesc a produselor agroalimentare într-un echivalent al înaltei calități.

Păstrarea resurselor naturale și a fondului funciar: păstrarea fertilității solurilor și a purității rezervelor și resurselor de apă, conservarea peisajului și a biodiversității biologice, protejarea pădurilor și a altor ecosisteme importante, protejarea echilibrului ecologic, întărirea securității de mediu, care este de asemenea necesară pentru obținerea unor produse agricole și alimentare sănătoase și de înaltă calitate.

Asigurarea unui fundament esențial pentru economia rurală și ridicarea nivelului de ocupare a forței de muncă în zonele rurale: consolidarea regiunilor și așezărilor rurale, îndeosebi a satelor și gospodăriilor țărănești; diversificarea economiei rurale și prin urmare asigurarea mijloacelor de trai, păstrarea locurilor de muncă, creșterea ratei de ocupare a forței de muncă, intensificarea rolului patrimoniului cultural și introducerea sa în circuitul turistic.

Scopurile trasate vor fi realizate prin intermediul a trei priorități de bază și anume: i) Creșterea competitivității prin modernizarea și integrarea pieței; ii) Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale în agricultură; iii) Îmbunătățirea nivelului de trai în mediul rural. Drept consecință a realizării priorităților prezentate vom obține: sector competitiv de agro-business restructurat și modernizat, condiții de viață și de muncă în zonele rurale îmbunătățite, activități agroalimentare existente în armonie cu mediul natural prin menținerea biodiversității, a valorilor culturale și tradiționale pentru generațiile viitoare.

Pentru fiecare din prioritățile identificate, Guvernul va implementa măsurile necesare pentru atingerea obiectivelor propuse.

Creșterea competitivității prin modernizarea și integrarea pieței va fi realizată prin:

- a. Modernizarea lanțului agroalimentar, în scopul conformării cerințelor UE privind siguranța alimentelor și cerințele de calitate;
- b. Facilitarea accesului la piețele de capital, de input-uri și output-uri pentru fermieri;
- c. Reformarea sistemului învățământului, cercetărilor științifice și serviciilor de extensivitate în sectorul agroalimentar și crearea sistemului integrat de informare în agricultură.
- d. Actualizarea curriculum-urilor din educație și a sistemului de calificare profesională în scopul dezvoltării sistemului de cercetare și instruire în conformitate cu cerințele economiei

Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale va fi posibilă prin realizarea următoarelor măsuri:

- a. Sprijinirea practicilor de gestionare a terenurilor agricole și a apei;
- b. Sprijinirea tehnologiilor de producție prietenoase mediului, a produselor ecologice, inclusiv a biodiversității;
- c. Sprijinirea adaptării și atenuării efectelor schimbărilor climatice.

Măsurile pentru îmbunătățirea nivelului de trai în mediul rural vor fi:

- a. Sporirea investițiilor în infrastructura fizică și de servicii din mediul rural;
- b. Creșterea oportunităților de ocupare a forței de muncă în domeniul non-agricol și sporirea veniturilor în mediul rural ;
- c. Stimularea implicării comunității locale în dezvoltarea rurală.

Impactul scontat

Dezvoltarea sectorului agricol și îmbunătățirea nivelului de trai în zonele rurale va avea efecte benefice pe termen mediu și lung, contribuind la creșterea economică durabilă. Principalele beneficii vor consta în majorarea exportului de produse cu valoare adăugată înaltă, creșterea investițiilor locale și străine în economia națională, dezvoltarea unui sector de servicii calitativ, în special a celui de transport și comunicații, creșterea accesului la finanțare din partea sectorului bancar și non-bancar.

De asemenea, creșterea competitivității produselor agricole va contribui la dezvoltarea economică prin majorarea valorii reale a producției agricole (VAB), creșterea PIB-ului și a altor indicatori macroeconomici dependenți de productivitatea și calitatea produselor din agricultură.

Totodată, rezultatele obținute vor fi considerate în baza unor criterii orizontale tangibile precum.

Durabilitate: oportunități egale și solidaritate cu generațiile prezente și viitoare; protejarea patrimoniului cultural și natural, folosirea durabilă și înțeleaptă a resurselor, păstrarea calității acestora pentru a asigura o bunăstare echitabilă; o dezvoltare echilibrată din punctul de vedere al mediului ambiant și de asemenea, din punct de vedere economic și social.

Coeziune teritorială și socială: ajustarea nivelului zonelor periferice dezavantajate prin dezvoltarea patrimoniului și particularităților locale, păstrând totodată valorile ecologice; cooperarea și scopurile comune inclusiv păstrarea identității locale; uniformizarea șanselor legate de traiul în regiunile rurale.

Dezvoltarea durabilă a agriculturii va fi caracterizată de introducerea practicilor prietenoase mediului care vor îmbunătăți indicatorii ecologici și de asemenea vor dispune de o eficacitate în obținerea producției de calitate. Moldova va fi cunoscută drept un producător de bunuri ecologice, consumatorul local și cel european fiind sigur de calitatea acestora pentru nutriție și sănătate.

Vor fi diminuate efectele ale fenomenelor climatice negative, precum este seceta sau înghețurile, care se manifestă frecvent pe teritoriul țării și care actualmente aduc un prejudiciu considerabil fermierilor la compartimentul productivitate și calitatea produselor. În acest sens, resursele naturale precum solul, mineralele

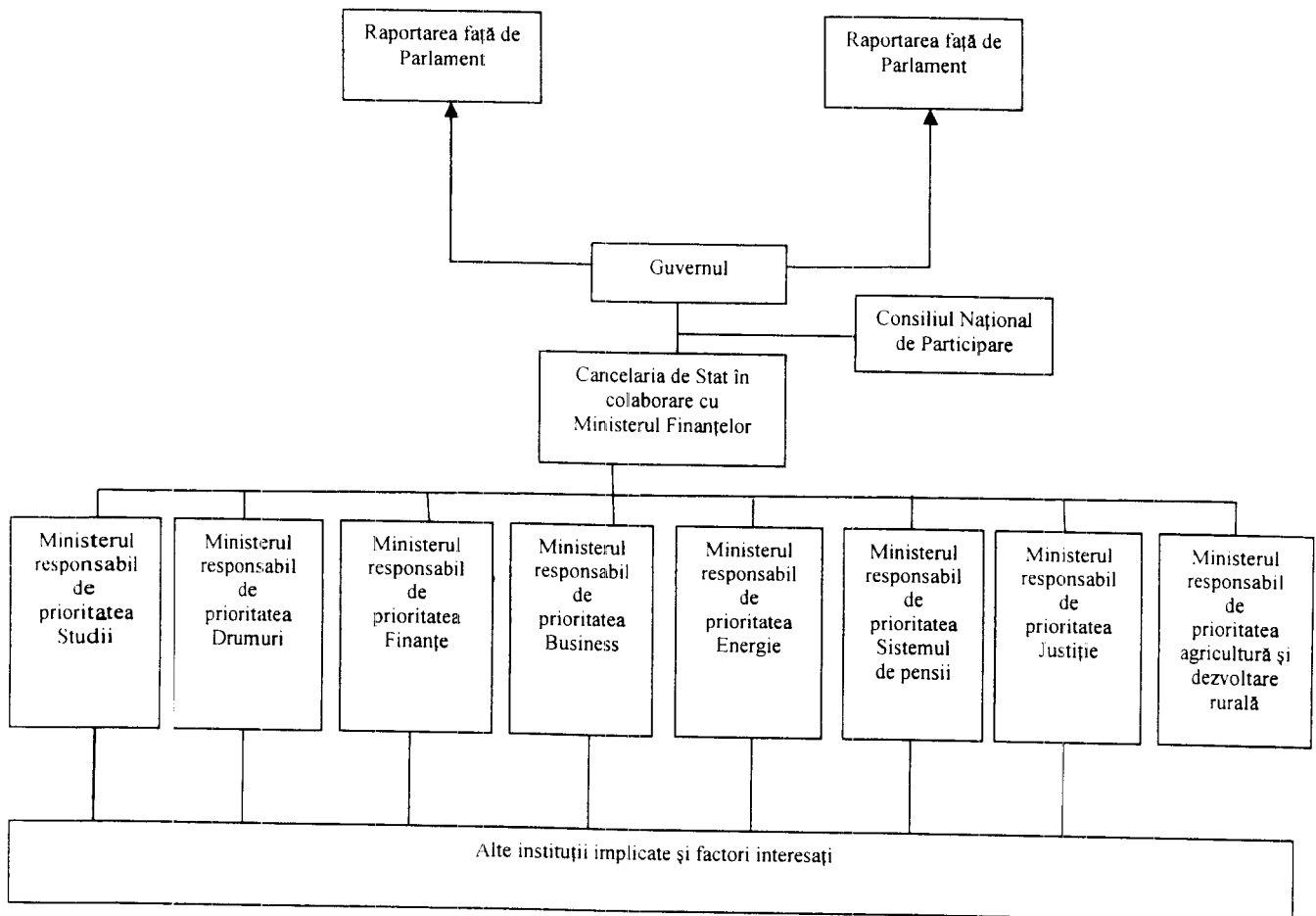
existente, spațiile verzi, pășunile vor fi utilizate eficient cu suportul noilor practici și tehnici ale agriculturii conservative.

Liberalizarea regimului comercial cu UE, va conduce la diversificarea piețelor de export pentru producția din agricultură și industria alimentară, fapt care va conduce la creșterea investițiilor și exporturilor pe termen mediu și lung.

Îmbunătățirea nivelului de trai în zonele rurale vor contribui la consolidarea comunităților locale, dezvoltarea infrastructurii de procesare la sate precum și la modernizarea lanțului agroalimentar. Va spori populația activă din zonele rurale, ocupate în agricultură, drept consecință a revenirii cetățenilor moldoveni de peste hotare.

În ultimul rînd, dar nu mai puțin important agricultura și industria alimentară va deveni un sector atractiv pentru mediul de afaceri și investitorii străini.”

4. La titlu “CADRUL INSTITUȚIONAL” , organigrama va avea următorul conținut:

Președintele Parlamentului

Notă informativă

la proiectul de Lege privind completarea Anexei la Legea nr.166 din 11 iulie 2012
pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020”.

Motivarea populației și stimularea acesteia de a munci în mediul rural, reprezintă una din prioritățile de dezvoltare a Republicii Moldova. În acest context considerăm că, rolul central trebuie să revină viabilității sectorului agrar și alimentar, consolidării economiei locale și comunităților locale din mediul rural. Este absolut necesar de dezvoltat oportunități noi pentru sate, de susținut gospodăriile țărănești și agenții economici care activează în mediul rural. Pentru a crea condiții favorabile de trai într-un mediu rural capabil să facă față provocărilor sec. XXI, este nevoie de o abordare nouă și o politică cuprinzătoare de dezvoltare rurală și agricolă. Localitățile rurale ale Republicii Moldova trebuie refăcute cu păstrarea, totodată, a tradițiilor și valorilor, iar agricultura trebuie diversificată, încurajată să producă alimente sănătoase, ținând cont și de regulile cheie de protejare a mediului înconjurător. Drept urmare, a dezvoltării satelor și a infrastructurii lor, tot mai mulți tineri vor alege localitățile rurale pentru trai și muncă.

Pentru realizarea acestui obiectiv se propune de completat Strategia Națională de dezvoltare „Moldova 2020” cu un domeniu prioritar de dezvoltare ce ține de agricultură și dezvoltare rurală.

Modificarea propusă include analiza situației în agricultură și industria alimentară precum și în domeniul ocupării forței de muncă în localitățile rurale, viziunea strategică, scopurile strategice, securitatea și siguranța alimentară, păstrarea resurselor naturale și a fondului funciar, asigurarea unui fundament esențial pentru economia rurală și ridicarea nivelului de ocupare a forței de muncă în zonele rurale și impactul scontat.

Prioritatea propusă va contribui la promovarea unor măsuri adăugătoare privind dezvoltarea rurală precum și a programelor de finanțare privind modernizarea, reorganizarea și schimbarea de atitudini față de agricultură, industria alimentară și față de dezvoltarea rurală.

Deputați în Parlament

Ion Balan
A. Cimbriciuc
H. Palohost
U. Spelut
A. Bărbăntău